

Konzultantský posudek diplomové práce

Název práce: **Názory pracovníků orgánů činných v trestním řízení na postavení institutu Probační a mediační služby v právním systému ČR a zkušenosti s ním**

Autorka: **Eva Kohoutková**

Vedoucí práce: **PhDr. Martin Cejp, CSc.**

Probační a mediační služba České republiky je jedním z významných institutů, působících v oblasti ochrany občanů před společensky škodlivými trestnými činy. Vychází ze součinnosti sociální práce a trestního práva. Jejím posláním je účinné a společensky prospěšné řešení konfliktů spojených s trestnou činností a organizace efektivního a důstojného výkonu alternativních trestů s důrazem na integraci pachatele, participaci poškozeného a ochranu společnosti. Probační a mediační služba usiluje o začlenění pachatele do běžného života společnosti bez dalšího porušování zákonných norem, o zapojení poškozeného do procesu vlastního odškodnění a v neposlední řadě přispívá k ochraně společnosti řešením konfliktů a rizik spojených s trestním řízením a efektivním zajištěním realizace alternativních trestů a opatření.

Diplomové práce na toto téma jsou na FSV relativně dosti četné, v poslední době je v každém semestru zpracovávána alespoň jedna. Autorský přístup je odlišný, každá z autorek se po obecném úvodu zabývala jiným aspektem. Eva Kohoutková se zaměřila na to, jaké názory a zkušenosti mají zástupci okresních soudů, okresních státních zastupitelství, městských útvarů policie České republiky a Vězeňské služby České republiky na postavení institutu Probační a mediační služby v českém právním systému a jeho začlenění do systému trestního soudnictví.

Obsahově si autorka stanovila základní otázky, na které hledala odpověď. Zajímalo ji, zda dosáhla Probační a mediační služba naplnění stanovených cílů, jaké zaujímá postavení mezi orgány činnými v trestním řízení, jak ji ostatní orgány činné v trestním řízení přijaly, jak s nimi spolupracuje a jakou roli hraje celkově v českém právním systému.

Autorka vycházela z širšího teoretického rámce, v němž charakterizovala zásady trestní politiky, pojetí restorativní justice, sociální ochrany, vymezení spravedlnosti a účelu trestu.

Poté definovala aktéry realizace trestní politiky: soudy, státní zastupitelství, policii, vězeňskou službu, probační a mediační službu a charakterizovala jejich roli. Podrobněji pak popsala činnost a postupy mediační služby.

Druhou část práce tvoří vlastní výzkum. Při něm E. Kohoutková stanovila indikátory, podle kterých bylo působení Probační a mediační služby posuzováno. Byly to: zkrácení soudního procesu, snížení vězeňské populace a vliv zavedení sociální práce v justici na resocializaci pachatele. Autorka využila dosti velký rozsah výzkumných metod: analyzovala příslušné dokumenty realizovala vlastní pozorování realizované v průběhu stáže, u všech pěti sledovaných typů institucí zjišťovala dotazníkovým šetřením názory odborníků na postavení Probační a mediační služby v českém právním systému. Dotazníky doplnila polostandardizovanými rozhovory s vybranými pracovníky orgánů činných v trestním řízení v Jablonci nad Nisou a v Liberci., zpracovala případové studie obou středisek, ve kterých zhodnotila výsledky zjištěné podle stanovených indikátorů.

Diplomová práce zahrnuje všechny podstatné složky: má logicky a přehledně zpracovaná teoretická východiska, definuje aktéry, kteří se podílejí na realizaci trestní politiky, mezi těmito aktéry je pak analyzována činnost a formy působení Probační a mediační služby. K přehlednosti práce přispívá, že si autorka přesně vymezila otázky, na které chce zjistit odpověď a nerozptylovala se popisem dalších, z hlediska výzkumného cíle podružných skutečností. K přehlednosti přispívají i dobře zpracované tabulky a grafy, dílčí shrnutí a kurzívou psané doslovné citace. Ke kladům diplomové práce bych řadil i to, že autorka oslovila široký okruh dotázaných expertů. Dotazování tak zahrnuje všechny rozhodující profese a umožnilo porovnání různých hledisek. Podobný účel splnilo i porovnání širěji zaměřených šetření s výsledky zjištěnými ve dvou vybraných střediscích. Přínosné bylo i to, že pro aplikaci výzkumných postupů byly předem stanoveny jednoznačně vymezené indikátory. Díky tomu se autorka opět mohla soustředit na prezentaci, těch okolností, které byly pro jí výzkum podstatné. Velice dobře byl připraven dotazník. nebylo nutné jej nějak upravovat. Otázky byly formulovány jednoznačně, způsob vyplňování a výběr odpovědí byl hladký, bezproblémový. Ke kladům musím připočít i to, že Eva Kohoutková některé detaily pilně konzultovala s autory, kteří se v IKSP touto problematikou zabývají J. Rozumem a J. Tomáškem.

Mám –li zmínit něco, co by bývalo bylo možné vylepšit, pak to trochu souvisí s chválenou šíří záběru a přehledností sdělovaných poznatků. Tím, že byl záběr dosti široký a poznatky byly interpretovány bez okras, z práce se poněkud vytratila polemika. Teoretické kapitoly i úvodní části, charakterizující použité metody, citují většinou jeden charakteristický pramen, který je sice výstižný, ale problém je ve skutečnosti složitější. Některé části – hlavně úvodní - působí trochu povrchnějším dojmem. U výzkumu pak by možná bylo dobré více využít srovnání výsledků dosažených různými technikami. Je pak ovšem otázka, zda by se při tomto postupu nevytratila přehlednost a jednoznačnost, které si na práci E. Kohoutkové nejvíce cením.

Navrhované hodnocení: 1-2

V Praze 25.1.2011

Martin Cejp